

עם הרשימה היציגית של המשוררים הפחות-מקוריים והפחות-בולטים בישראל.

משה דור הינו הראשון מבין משוררי "דוריהמדינה" המכהן כניספח לענייניתרבות בלונדון. את שנת פעילותו הראשונה הוא מיקד בפעולה שכונתה "שבוע הספר העיברי" בלונדון, שבמהלכה קרא משיריו, במסגרת "הייג שיר" ויום אנתולוגיה תחת הכותרת "New Writing From Israel—Selected & edited by Jacob Sonntag". שראחה אור בהר צאת ג'ורג'.

על השער האחורי של עטיפת האנתולוגיה, נכתב: "אוסף חדש זה של כתיבה ישראלית מביא במשולב עבודות של יותר מ-30 מחברים, משוררים וסופרים, יוצרים חדשים ובעלי-שם... ממיטב הסיפורות בתרבותנו. סיפורים בקובץ סיפורים על הקובץ, סיפורים מירושלים, סיפורים על מילחמה ושלום..." ולקראת סוף התיאור מצויין, כי בקובץ נכללות יצירות מאת: "הושע, אפלפלד, עמוס עוז, יצחק אורפז, משה דור, א.ב. יהושע, אהרון מגנר: AND MANY MORE".

מרתקת העובדה, שבין ארבעה מספרים ישראליים, נכלל משורר אחד ויחיד: משה דור, שציבור אוהבי השירה העיברית בתרגום לאנגלית מודע לו כמייצגה הבילעדי של השירה העברית באיים הבריטיים. לא משנה כלל העובדה שמשוררים ישראליים אחרים, שלא נתברכו בדומה למשה דור, בתישעה מתוך עשרה קבין של עסק נותיסיפורות, אך לעומת זאת הותירו חותם של ממש בשירה העיברית, מופיעים על העטיפה בהכללה "ואחרים", וכוונתי למשוררים דליה רביקוביץ, נתן זך, יהודה עמיחי, אנטון שמאס, מאיר ויזלטיר, יאיר הורביץ ויונה וולך — ששיריהם כלולים בקובץ.

הקובץ המופיע לכאורה בהוצאת ספרייכים בריטית מפורסמת, עלול ליצור את התחושה שהוצאתו לאור

* מיפעליתרבות לונדוני, שבו קוראים משוררים משי" ריהם לפי חיוג.

נעשתה על בסיס מיסחרי לחלוטין. אלא שבאותיות-הקט" נות בתוכו נאמר, "רואה-אור בהשתתפות הריבעון היהודי" — במילים אחרות, הבסיס המיסחרי מוטל בספק, מהגם שעורך הקובץ משמש, בין השאר, גם כעורכו של הריבעון היהודי.

בפתיחת הקובץ מצוייה רשימה של פרופסור שמעון זנדבנק, המנסה לשקף ברשימתו את דרכה של הסיפור העיברית מאז מילחמת-השחרור, על-פי קטעים מתוך ספרים מקובלים ביותר על ביקורת הסיפור העיברית, של הפרופסורים ברוך קורצווייל * וגרשון שקד **. פרופסור זנדבנק, באבחנותיו, דקות, עלול להעלות חיוך אנגלי מנומס על שפתי קוראי מאמרו כאשר אלה יקשרו בין תחיית השפה העיברית, עם עליית הציונות לבין שירו של המשורר הישראלי ממוצא ערבי סמיה אל-קאסם, המופיע בקובץ. פרופסור זנדבנק מתעלם, ברשימתו, הידענית, מקיומו של משורר עיברי אלמוני בשם יונתן רטוש, ועוד מרבית אחרים שהותירו ומותיריים את רישומם בשירה העיברית.

גם ציון של עובדות מתמיתות לגבי שירתו של יהודה עמיחי: הקרובה כסינטאקס שלה יותר לדילן תומאס מאשר לו.ה. אודן... או הברקה נוספת בעלת אבחנה מעודנת, מטעמו של הפרופסור הפותח את הקובץ, שם הוא קובע כי לסיפור העיברית אין גם ג'יזם אי רילקה... שעלולה להביא להירחורים נוגים, כי לסיפור האנגלית אין בודיציבסקי או עגנון.

אש לרפרטואר המילולי, שנועד להציג את הסיפורות הישראלית-החדשה, הרי מיבחר מתורגם זה משול לזוג מיכנסיים שנתפר מטלאים שנקלחו מזוגות-מיכנסיים אחרים. מרביתו של החומר לוקטת, מן הסתם, בתיפוזן רב מתוך תרגומים שראו אור בשנים האחרונות בפירסומים רישמיים ישראלים בשטח התרבות, כמו כתבי-

* "סיפורותנו החדשה — המשך או מהפכה" בהוצאת "שוקן".

** "גל חדש בסיפור העיברית" בהוצאת "ספריית פועלים".

העת אריאל שבהוצאת משרד-החץ, ופירסומי "חמכון לתרגומים" שבהוצאת המועצה-לתרבות-ולאמנות.

כתוצאה משעטנו זה, ניתן לפגוש בקובץ שירים של אחד חיים באר, פרק מרומן של אהוד בן-עזר, סיפור של אלישע פורת, קטע מאת שלמה ניצן, תחת הכותרת המרשימה "שעה גנובה" — פרק מתוך רומן הרן בישראל המודרנית וקטע מתוך מחברות אביתר של אהרון מגד, שמסתבר כי המיר את שמו באנגלית ל,מחברות ריכטר", ומעיד רבות על מגמות הסיפורות של מחברו. כמו-כן מתפרסמים באנתולוגיה זו שירים של ישראל המאירי ועוזי שביט שהינם, מן הסתם, "יוצרים חדשים ובעלי-שם... ממיטב הסיפורות בתרבותנו" כמאמר עורך האנ-תולוגיה.

לא נפקד מרשימת המשתתפים מקומו של הניספח לענייני תרבות, משה דור, הנוטל לעצמו את הדוברתן מעל לעוגת הקצפת של הסיפור העיברית המתורגמת, תוך שהוא מפרסם שיר תחת הכותרת אוקטובר 1973, העלולה לתת לקורא הבריטי את התחושה ששיר רדוד זה מהווה את הביטוי-הסיפורי החשוב ביותר למילחמת יום-הכיפורים.

עצוב ומבזה לראות אנתולוגיה שכזאת, מלאת יומרות ועירפול, חסרת מדיניות ופרופורציה, אנתולוגיה המת-עלמת מיוצרים כמו יונתן רטוש, יצחק בן-נר, עמוס קינן, יהושע קצנ, בנימין תמוז, הרולד שימל, דן בן-אמוץ ואחרים. במקום להציב ציון של כבוד לחיפוש-הדרך של הסיפור העיברית, העמידה האנתולוגיה אות-קלון.

אולי הגיעה השעה שמשרד-החץ ישנה את השיטה, ובמקום משוררים כושלים או עסקני-סיפורות, יציב ב-מישרות הניספחים-התרבותיים פקידים ללא יומרות של תרבות, ויחסוך עוגמה מהסיפורות-העיברית.

הערה: סופרים כעמוס עוז, א.ב. יהושע, יהודה עמיחי, עמוס קינן, דן בן-אמוץ ויצחק בן-נר מצליחים לפרסם מיצירותיהם כארצות אחרות גם מבלי להורקס לשירותי-התיווך של ניספח-התרבות.

אלימות

מאת: קרל קרולוב

א. היא הגיחה מן המחבוא, הישבה לחיים מתכת מתה, והנושאים-יונותנים האחרונים קלפם כפפותיהם ופרשו. בחיוכים שלפו את פיקדונם. היא הגיחה מן המחבוא.

מיוזיקל לאומי?

בחטף

ציוני-ראמנות מלחשות כי העיתונאי אדם ברוך (מושא) עומד להתמנות בימים אלה כמבקר-האמנות של היוםון ידיעות אחרונות. הסיבה למינוי: מבקר-האמנות של היוםון, שרה כרייטברג, נתמנתה כאוצרת-אמנות במויאון תל-אביב. אדישות קהל קוראי הסיפורות בארץ, הביאה לכך, שסיפור מאת הסופר הצעיר אריה קרייזשק, תחת הכותרת "צורה של סבל" שבו מתואר צעיר ישראלי שנושא ערביה לאשה ונודה בהדרגה על-ידי בני-משפחתו, אשר פורסם בדבר — לא זכה בתגובה כלשהי. נקיר דתי-פינה העלולה לגרום לסתף ביחסים הרעועים בלאור-הכי בין שני כיתבי-העת עכשיו וס/קריאה עורר המחזאי יוסף בלונד, שהחליט להוציא את סיפורו הרא-שון בפרוזה ויומן נוכחות, שגירסה מומחזת שלו מועלית בימים אלה על קרשי-הבמה, בהוצאת ס/קריאה. מונדי, שסיפור תוכנן לראות אור בהוצאת עכשיו שפירסמה ב-כתבי-העת שלה שיצא לאור בשבוע שעבר, את המערכה הראשונה של מחזוון המחש-העומד להיות מוצג בהבימה — העדיף לראות את סיפור מתפרסם בהוצאה היירי בה. מאז התפטרותו של מנהל התיא-טרון הלאומי הבימה, יוסי יזרעאלי, נושבות שמועות הטוענות בעקשנות, כי סכום הפיצויים שועמד לקבל יזרעאלי, הנו כן 5 ספרות. שמועה עקשנית נוספת מ-הבימה טוענת כי שלמה בר-שביט, מנהל החדש של התיאטרון, הומין את ה-במאי יואל זילברג, לביים מיוזיקל בתיא-טרון הלאומי. וכבר נמצאו שחקנים ש-

אדם ברוך
במקום האוצרת

אנתולוגיה מודרנית

קרל קרולוב נולד בהאנובר, ב-1915. בשנים 1939-41 למד סיפורות ופילוסופיה באוניברסיטת ברסלאו וגטינגן. סיפרו תי-ראשון ראה אור ב-1952. קרולוב פעל רבות לתרגום שירת משוררים ספרדיים וצרפ-תיים לגרמנית. הוא קשור לסוריאליסטים הצרפתיים, וערך אנתולוגיה לשירה סר-ריאליסטית צרפתית מאפולינר למישו. כי-יום הוא מתגורר בדראמשטדט, ועוסק ב-בעיות תיאורטיות של השירה המודרנית. זכה בפרס גיאורג ביכנר, החשוב בפרסי-סיפורותיים בגרמניה.

שלמה בר-שביט
במקום הקודם

החלו מכנים את התיאטרון: "המיוזיקל הלאומי". בחול-המועד פסח עומדת לי-התכנס ועידת "אגודת הסופרים", בהשי-תתפות ראשי-הממשלה יצחק רבין, נשיא-המדינה פרופסור אפרים קציר, ושרי-החינוך אהרון ירלן. על אגודת הסופ-רים, המנותקת מזה שנים מן המתרחש בחוץ הישראלי, אמר סופר תל-אביבי נודע: "אגודת-הסופרים היא האירגון הי-ישראלי האחרון שמילחמת יום-הכיפורים טרם הגיעה אליו — ולמעשה היא פועלת בכוח האנרגיה מאז פוגרום קישינב". הסיפריה הלאומית בירושלים, שנקלעה לי-קשיים כספיים כתוצאה מרכישת "אוסף ששון" לפני יותר משנה, אילצה את מנהל-פרופ' ראובן ירון, להוציא למכירה כמות עצומה של ספרים, ולפתוח במסע של צימצומים בכוח-אדם. בין הספרים ש-הוצאו למכירה, גם סיפרי ד"ר (ספרים נדיר-רים) שהיו עד כה אסורים בהשאלה.

ביעור חמץ

מוספי-הסיפורות של ערב-פסח ימלאו שוב ביצירותיהם של שלמה שנהוד, אבות ישורון, משה שמיר, חנוך ברטוב, ראובן כרייטברג, חיים הזז, אביבה הזז, אבנר טריינין, שמאי גולד, בנימין גלאי, פרופ' יוסף דן, פרופ' הרלפישי, ד"ר פלוגי וד"ר אלמוגי. שוב תגלה הפער בין הקוראים לבין מוספי-הסיפורות, פער שיסביר עדימה מנותקים לתם מוספי-הסיפורות מן המתרחש בשנתיים האחרונות בסיפור העיברית.

